

Załącznik Nr 1
do Uchwały Nr V/48/24
Rady Miejskiej w Trzebiatowie
z dnia 28 sierpnia 2024 r.

**GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ
I OCHRONY OSÓB DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY DOMOWEJ
W GMINIE TRZEBIATÓW
NA LATA 2024 - 2028**

Trzebiatów 2024 r.

Spis treści

Wstęp.....	3
ROZDZIAŁ I. CZĘŚĆ OPISOWA	3
1. Definicje i specyfika przemocy domowej	3
2. Uwarunkowania i podstawy prawne przeciwdziałania przemocy domowej.....	6
3. Adresaci i miejsce realizacji Programu	7
4. Realizatorzy Programu i czas realizacji.....	7
ROZDZIAŁ II. Część diagnostyczna.....	8
1. <u>Przemoc domowa w świetle statystyk lokalnych.....</u>	<u>8</u>
2. Zasadnicze potrzeby w sferze przeciwdziałania przemocy domowej	11
3. Zasoby	instytucjonalne 11
ROZDZIAŁ III. Część programowa.....	12
1. Założenia Programowe.....	12
2. Analiza	SWOT 12
3. Cele, kierunki działań i wskaźniki Programu.....	13
4. Monitorowanie, sprawozdawczość i źródła finansowania Programu	16

WSTĘP

Rodzina, środowisko domowe mają swój szczególny wymiar, ponieważ to środowisko rodzinne powinno swym członkom gwarantować bezpieczny i harmonijny rozwój kształtujący osobowość człowieka, jego system norm i wartości. Tradycje, zwyczaje rodzinne mają wpływ nie tylko na model życia rodzinnego, ale przenoszą się na relacje i funkcjonowanie człowieka w innych płaszczyznach życia społecznego.

Przeciwdziałanie przemocy domowej wymaga podejmowania szeregu działań, które przyczyniają się do odbudowy poczucia bezpieczeństwa osób doznających lub zagrożonych przemocą. Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy na lata 2024 – 2028, zwany dalej „Programem” został opracowany jako strategiczny plan działań zakładający minimalizację oraz zapobieganie zjawisku przemocy domowej wraz z zapleczem działań chroniących i pomocowych adresowanych do osób uwikłanych w przemoc.

Dokument składa się z trzech części opracowanych przez Ośrodek Pomocy Społecznej oraz Zespół Interdyscyplinarny w Trzebiatowie i firmę zewnętrzną, która przeprowadziła proces diagnostyczny wraz ze wskazanymi rekomendacjami. Pierwsza część stanowi zakres opisowy problematyki przeciwdziałania przemocy domowej. Druga część prezentuje lokalną diagnozę zjawiska przemocy domowej ze wskazaniem spektrum zadań i działań, które poprzez swoją interdyscyplinarną formę łączą procedury, metody i narzędzia stosowane na różnych poziomach, jak profilaktyka i interwencja. Trzecia część programowa określa cele i kierunki realizacji. Zbudowany gminny system przeciwdziałania przemocy domowej i wsparcia zakłada możliwość osiągnięcia rezultatów i zrealizowania wskazanych w niniejszym programie celów.

ROZDZIAŁ I.

CZĘŚĆ OPISOWA

1. Definicja i specyfika przemocy domowej.

Przemoc jest zjawiskiem powszechnym we współczesnym świecie w wielu obszarach życia i funkcjonowania człowieka. W związku z tym niezbędne jest stałe monitorowanie tego zjawiska i wprowadzanie zmian oraz regulacji prawnych. W 2023 r. uchwalono zmiany do ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw wprowadzając do porządku prawnego wiele rozwiązań, których celem jest przede wszystkim zwiększenie bezpieczeństwa osób doznających przemocy. W myśl zmian działania podejmowane są wobec zjawiska określonego

przemocą domową, przez co rozumiemy jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:

- narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,
- naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną,
- powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę,
- ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej,
- istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia,
poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej” (art. 2 ust. 1 pkt 1).

Ponadto w świetle aktualnie obowiązujących zmian osobą doznającą przemocy domowej może być :

- małżonek, także w przypadku, gdy małżeństwo ustało lub zostało unieważnione, oraz jego wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,
- wstępni i zstępni oraz ich małżonkowie,
- rodzeństwo oraz ich wstępni, zstępni i ich małżonkowie,
- osoby pozostające w stosunku przysposobienia i jej małżonek oraz ich wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,
- osoby pozostające obecnie lub w przeszłości we wspólnym pożyciu oraz jej wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,
- osoby wspólnie zamieszkujące i gospodarujące oraz ich wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,
- osoby pozostające obecnie lub w przeszłości w trwałej relacji uczuciowej lub fizycznej niezależnie od wspólnego zamieszkiwania i gospodarowania,
- małoletni wobec których jest stosowana przemoc,
- małoletni będący świadkiem przemocy domowej.

Podejmowanie działań proceduralnych przez przedstawicieli uprawnionych jednostek i podmiotów w przypadku przemocy domowej nie wymaga uzyskania zgody ze strony osoby doznającej przemocy domowej, jak również osoby stosującej przemoc domową.

Zjawisko przemocy domowej należy analizować przyjmując perspektywę indywidualną, systemową lub społeczną. Perspektywa indywidualna, to spojrzenie przez pryzmat osoby doznającej przemocy lub przez pryzmat osoby stosującej przemoc domową. Perspektywa systemowa to ukazanie możliwych form wsparcia dla osób uwikłanych w przemoc oraz opis metod wsparcia. Natomiast perspektywa społeczna, to odbiór społeczny zjawiska przemocy domowej, postawy członków lokalnej społeczności wobec aktów przemocy.

Przemoc jest zjawiskiem występującym powszechnie w naszym społeczeństwie i dotyczy rodzin o różnym statusie społecznym i należy ją zaklasyfikować do kategorii zachowań negatywnych i szkodliwych społecznie. Zasadniczo wyróżnia się następujące formy przemocy:

1. **Przemoc fizyczna** – to forma agresji łącząca się naruszeniem granic ciała. Jej celem jest zadanie „ofierze” bólu fizycznego, uszkodzenie jej ciała, pogorszenie jej zdrowia lub pozbawienie ją życia. Przejawia się poprzez: szarpanie, kopanie, popychanie, obezwładnianie, duszenie, odpychanie, przytrzymywanie, policzkowanie, szczypanie, bicie otwartą ręką, pięściami, różnymi przedmiotami, przypalanie papierosem, topienie, polewanie substancjami żrącymi, użycie broni, pozostawienie w niebezpiecznym miejscu, nie udzielenie niezbędnej pomocy, itp.
2. **Przemoc psychiczna** – to zachowanie, którego celem jest umniejszanie poczucia własnej wartości, wzbudzanie w osobie doznającej przemocy strachu. Ta forma przemocy powoduje poważne szkody psychologiczne. Przejawia się poprzez: wyśmiewanie opinii, poglądów, przekonań, religii, pochodzenia, narzucanie swojego zdania, poglądów, stałe ocenianie, krytykę, wmawianie choroby psychicznej, izolowanie, kontrolowanie, ograniczanie kontaktów z innymi ludźmi, wymuszanie posłuszeństwa i podporządkowania, ograniczanie snu, pożywienia i schronienia, wyzywanie, używanie wulgarnych epitetów, poniżanie, upokarzanie, zawstydzanie, stosowanie gróźb, szantażowanie, itp.
3. **Przemoc seksualna** – to zmuszanie osoby do aktywności seksualnej wbrew jej woli, a także kontynuowaniu aktywności seksualnej, gdy ta osoba nie jest w pełni świadoma, bez pytania jej o zgodę lub gdy na skutek zaistniałych warunków obawia się odmówić. Przejawia się poprzez: gwałt, wymuszanie pożycia seksualnego, nieakceptowanych pieszczot i praktyk seksualnych, zmuszanie do seksu z osobami trzecimi, sadyzm w pożyciu, wyśmiewanie wyglądu, ciała i krytykę zachowań seksualnych, itp.
4. **Przemoc ekonomiczna** – to celowe niszczenie czyjejś własności, pozbawianie środków lub stwarzaniem warunków, w których nie są zaspokajane niezbędne dla przeżycia potrzeby. Przejawia się poprzez: okradanie, zabieranie pieniędzy, niełożenie na utrzymanie, uniemożliwianie podjęcia pracy zarobkowej, niezaspokajanie podstawowych, materialnych potrzeb rodziny, szantażowanie, zaciąganie długów i kredytów bez zgody współmałżonka, zmuszanie do pożyczek, uniemożliwianie korzystania z pomieszczeń niezbędnych do zaspokajania potrzeb (kuchnia, łazienka) itp.
5. **Zaniedbanie** – to ciągłe niezaspokajanie podstawowych potrzeb fizycznych i emocjonalnych. Tej formy przemocy najczęściej doświadczają dzieci. Przejawia się poprzez: niedawanie (dziecku) środków na utrzymanie, pozbawianie jedzenia, ubrania, schronienia, brak pomocy w chorobie, nie udzielenie pomocy, uniemożliwianie dostępu do miejsc zaspokojenia podstawowych potrzeb: mieszkania, kuchni, łazienki, łóżka.
6. **Cyberprzemoc** - to przemoc z użyciem urządzeń elektronicznych, najczęściej telefonu bądź komputera. Przejawia się poprzez: agresję słowną, np. wyzywanie na czatach internetowych, umieszczanie komentarzy na forum internetowym w celu ośmieszenia, sprawienia przykrości lub wystraszenia innej osoby; upublicznianie upokarzających, przerobionych zdjęć i filmów, zamieszczanie przykrych komentarzy na profilach innych osób w portalach społecznościowych, włamanie na konto i podszywanie się pod kogoś

w celu zamieszczania w jego imieniu obraźliwych postów i zdjęć na profilach innych użytkowników, szantażowanie, ujawnianie sekretów, wykluczanie z grona „znajomych” w Internecie, celowe ignorowanie czyjejs działalności w sieci.

Przemoc domowa zazwyczaj ma charakter długotrwały i cykliczny. Można wyszczególnić powtarzające się trzy fazy tego procesu, które razem tworzą pewnego rodzaju cykl przemocy :

- faza narastania napięcia – jest to pierwsza faza, w której dochodzi do stopniowego wzrostu napięcia,
- faza ostrej przemocy – jest to druga faza, w której napięcie prowadzi do wybuchu gniewu i rozładowania agresji.
- faza miodowego miesiąca – jest to trzecia faza, w której osoba stosująca przemoc wyraża skruchę, ten etap zatrzymuje akty bezpośredniej przemocy.

Po jakimś czasie napięcie znowu narasta i cały cykl przemocy się powtarza. Z biegiem czasu przemoc staje się coraz gwałtowniejsza, dotkliwsza. Cykliczność przemocy sprawia, że osobom doświadczającym przemocy trudno jest podjąć działania mające na celu zatrzymanie przemocy. Przemoc fizyczna, seksualna, psychiczna i ekonomiczna popełniona na szkodę osób najbliższych jest przestępstwem. Jeżeli przemoc ma charakter ciągły, może być zakwalifikowana jako przestępstwo znęcania się nad rodziną (art. 207 kk.), za które grozi kara pozbawienia wolności od trzech miesięcy do 5 lat. Jeśli sprawca działa ze szczególnym okrucieństwem lub jeżeli osoba pokrzywdzona targnie się na własne życie, sprawca podlega karze odpowiednio od roku do lat 10 i od 2 do 12 lat.

2. Uwarunkowania i podstawy prawne przeciwdziałania przemocy domowej.

Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób jej doznających mają swoje źródło w najwyższym akcie prawnym Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 7 kwietnia 1997 r., gdzie szczególnej ochronie podlegają prawa dziecka, ochrony przed przemocą, okrucieństwem, wyzyskiem i demoralizacją (art.72 ust.1). Kluczowym aktem prawnym regulującym działania w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej jest ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2024 poz. 424 t.j. z późn. zm.), dalej zwana „ustawą”, której art. 1 określa:

- zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej,
- zasady postępowania wobec osób doznających przemocy domowej,
- zasady postępowania wobec osób stosujących przemoc domową.

Przepisy ustawy stosuje się także w przypadku wystąpienia zagrożenia oraz podejrzenia stosowania przemocy domowej.

Ustawodawca wyznaczył na poszczególnych szczeblach administracji państwowej zadania obowiązkowe. Art. 6 ust. 2 określa szereg zadań własnych gminy:

- opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej,
 - prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach

zagrożonych
przemocą domową,

- zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej miejsc w ośrodkach wsparcia,
- tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

Nierozzerwalnym elementem umożliwiającym realizację działań proceduralnych w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej jest Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskiej Karty” oraz wzorów formularza „Niebieska Karta”, które określa ogół czynności podejmowanych oraz realizowanych przez uprawnione osoby.

W celu zwiększenia skuteczności przeciwdziałania przemocy domowej, w tym realizacji celów ustawowych opracowany został Rządowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024 -2030 przyjęty uchwałą nr 205 Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2023 r., który precyzuje kierunki, obszary i odbiorców programów gminnych.

Realizacja zadań przeciwdziałania przemocy domowej dotyczy wielkoobszarowego wymiaru problematyki, w związku z tym przy realizacji zadań zostały uwzględnione inne znaczące akty prawne, które współtworzą charakterystyczny system przeciwdziałania przemocy domowej:

- ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2024 poz. 859),
- ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2024 poz. 177 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 poz. 2151 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 poz. 721 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023 poz. 1939 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2023 poz. 2809 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks Karny (Dz. U. z 2024 poz. 17),
- ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2023 poz. 1550 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym (Dz. U. z 2024 poz. 560)

3. Adresaci Programu i miejsce realizacji

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Trzebiatów na lata 2024 - 2028 skierowany jest do:

- osób doświadczających przemocy domowej,
- osób stosujących przemoc domową,
- świadków przemocy domowej,
- społeczności lokalnej, w tym osób zagrożonych przemocą domową,
- przedstawicieli służb, instytucji i organizacji pozarządowych – podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.

Miejszem realizacji Programu jest obszar Gminy Trzebiatów.

4. Realizatorzy Programu i czas realizacji.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Trzebiatów na lata 2024 - 2028 będzie realizowany głównie przez instytucje zobligowane do działań z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej: Zespół Interdyscyplinarny w Trzebiatowie, Ośrodek Pomocy Społecznej w Trzebiatowie, Komisariat Policji w Trzebiatowie, Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Trzebiatowie, placówki oświatowo-wychowawcze oraz placówki nauczania i wychowywania z terenu Gminy Trzebiatów, Placówka Żandarmerii Wojskowej w Trzebiatowie, przedstawiciele placówek i ośrodków zdrowia realizujących zadania wobec mieszkańców Gminy Trzebiatów, Sąd Rejonowy w Gryficach i Prokuratura Rejonowa w Gryficach.

ROZDZIAŁ II.

CZEŚĆ DIAGNOSTYCZNA

1. Przemoc domowa w świetle statystyk lokalnych.

Skala przemocy domowej, jako zjawiska zachodzącego w środowisku zamkniętym, jest niezwykle trudną do oszacowania. Składa się na to wiele przyczyn, między innymi specyfika niewielkich środowisk, opór, wstyd osób uwikłanych w sieć przemocy oraz doznających krzywdy, czy lęk i obawa przed zachowaniami osoby stosującej przemoc domową.

W 2024 r. na zlecenie Ośrodka Pomocy Społecznej w Trzebiatowie przeprowadzona została diagnoza zjawiska przemocy w Gminie Trzebiatów, która stanowi Załącznik nr 2 do Uchwały Nr V/48/24 Rady Miejskiej w Trzebiatowie z dnia 28 sierpnia 2024 r.

Ośrodek Pomocy Społecznej i Zespół Interdyscyplinarny prowadzą monitoring i sprawozdawczość z zakresu realizacji zadań przeciwdziałania przemocy. Dzięki temu powstają lokalne statystyki dokumentujące zjawisko przemocy domowej na terenie Gminy Trzebiatów.

Tabela 1. Liczba wszczętych procedur „Niebieska Karta”.

ROK	2021	2022	2023
Policja	15	26	29
OPS	12	9	11
Oświata	6	5	7
GKRPA	2	2	3
Ochrona zdrowia	-	-	-
Łącznie	35	42	50

Powyższa tabela wskazuje tendencje wzrostową dotyczącą wszczętych procedur „Niebieska Karta” na przełomie badanych lat. Mniejszą liczbę odnotowano w okresie pandemii. W latach przed 2020 rokiem liczba rocznie wszczynanych procedur utrzymywała się na poziomie od 51 do 61 czyli poziomu z 2023 roku. W pierwszym półroczu 2024 r. wszczętych zostało 28 procedur NK i 27 powołanych grup diagnostyczno – pomocowych.

Tabela 2. Dane dotyczące realizacji procedur „Niebieska Karta”.

ROK	2021	2022	2023
Liczba powołanych grup roboczych/diagnostyczno-pomocowych	21	31	48
Liczba odbytych spotkań w ramach powołanych grup	103	121	152
Liczba rodzin w procedurze NK z dziećmi	18	27	36
Liczba zakończonych procedur NK	30	36	26

W pierwszym półroczu 2024 r. odbyło się ponad 80 posiedzeń grup diagnostyczno – pomocowych (przed zmianami grupy robocze). Adekwatnie do liczby wszczętych procedur powyższa tabela wskazuje tendencję wzrostową lecz stabilną w odniesieniu do bieżącego roku.

Tabela 3. Liczba osób doznających przemocy w procedurach „Niebieska Karta”

Osoby doznające przemocy	2021	2022	2023
Kobiety	21	24	34
Dzieci	19	23	28
Mężczyźni	1	3	5

Na przestrzeni badanych lat kobiety stanowią największą grupę osób doznających przemocy. Nieznacznie mniejszą liczbę stanowią dzieci, które w świetle znowelizowanych przepisów prawa od połowy 2023 r. pozostając światkami stosowania przemocy są równocześnie osobami doznającymi przemocy. W związku z tym widoczny jest wzrost liczby osób doznających przemocy domowej wśród dzieci. W 2024 r. na 28 wszczętych procedur w 17 przypadkach dzieci wskazane zostały jako osoby doznające przemocy, łącznie 25 dzieci.

Tabela 4. Liczba osób stosujących przemoc w procedurach „Niebieska Karta”

Osoby stosujące przemoc	2021	2022	2023
Kobiety	10	13	13
Mężczyźni	23	31	39

Przeciwnie zachowanie proporcjonalności niż wśród osób doznających przemocy występuje wśród liczby osób stosujących przemoc, gdzie ponad 70 % procedur wskazuje jako osobę stosującą przemoc mężczyznę, pozostała grupę stanowią kobiety.

Tabela 5. Dane dotyczące problematyki uzależnienia od alkoholu w procedurach „Niebieska Karta”

	2021	2022	2023
Procedury NK ze zdiagnozowanym problemem uzależnienia	68%	50%	64%
Udzielenie pomocy finansowej rodzinie na podstawie przesłanki : przemocy	-	1	2
Udzielenie pomocy finansowej rodzinie na podstawie przesłanki : alkoholizmu	46	48	34

W badanych latach odsetek rodzin, w których prowadzono procedurę „Niebieska Karta” równocześnie zdiagnozowany był problem nadużywania lub uzależnienia od alkoholu, przypadki łączonej problematyki dotyczą ok. 60% realizowanych procedur. Jednocześnie rodziny pozostające w procedurze NK nie funkcjonują w ewidencji osób korzystających z pomocy społecznej. Środowiska te nie znajdują się w kręgu problematyki ubóstwa, posiadają stabilne sytuacje bytowo – finansowe. Przemoc domowa, jako przesłanka udzielania pomocy, sporadycznie występuje w statystykach pomocy społecznej.

W pierwszym kwartale 2024 r. przeprowadzona została diagnoza problemu przemocy na terenie Gminy Trzebiatów. Próba badawcza została przeprowadzona łącznie na 316 osobach, w tym : 117 uczniów i 199 dorosłych mieszkańców gminy. W oparciu o dokonaną analizę problemu zostały sformułowane wnioski i rekomendacje, które stanowiły bazę do opracowania najniższego Programu. Część diagnostyczna pozwoliła na wskazanie i zdefiniowanie obszarów i zadań niezbędnych do podjęcia w ramach realizacji Programu :

1. Podjęmowanie działań profilaktycznych i edukacyjnych, które powinny mieć długofalowy charakter i być adresowane do różnych grup mieszkańców. Należy podkreślić, że skuteczne rozwiązywanie problemu przemocy domowej zależy nie tylko od podmiotów i instytucji, które działają w tym zakresie, lecz także od społeczności lokalnej. Planowane działania powinny polegać przede wszystkim na dostarczaniu informacji o możliwych formach poszukiwania pomocy oraz funkcjonujących w tym zakresie instytucji.

2. Należy prowadzić działania edukacyjne, których celem jest upowszechnianie wiedzy odnośnie problemu przemocy domowej, w tym jej form oraz sposobów radzenia sobie z problemem.
3. Należy prowadzić działalność informacyjną dla społeczności lokalnej w zakresie dostępnych form wsparcia.
4. Rekomenduje się zwracanie szczególnej uwagi na wsparcie kadry pracującej w instytucjach pomocowych, szczególnie w zakresie rozwijania ich kompetencji i umiejętności w zakresie nowoczesnych form pomocy pracy z rodzinami borykającymi się z problemem przemocy domowej. Profesjonalna pomoc pomoże zmniejszyć skutki związane z występowaniem przemocy domowej na poziomie rodziny, jak i społeczności lokalnej.
5. Rekomenduje się ciągłość zabezpieczenia pomocy i poradnictwa specjalistycznego dla osób doświadczających przemocy domowej.
6. Rekomenduje się realizację pracy i edukację osób stosujących przemoc.
7. Rekomenduje się kampanie społeczne zachęcające do reagowania na przemoc. oraz motywowanie służby zdrowia w celu usprawnienia procedury "Niebieskiej Karty".
8. Rekomenduje się przeprowadzanie warsztatów, szkoleń lub akcji informacyjnych skierowanych do rodziców, które obejmowałyby następujące zagadnienia: edukację, organizację czasu, podział obowiązków, rozwój emocjonalny dziecka oraz sposoby skutecznej komunikacji. Efektem tych działań będzie wzmocnienie więzi rodzinnych.
9. Rekomenduje się warsztaty dla dzieci i młodzieży w ramach przeciwdziałania przemocy domowej, agresji oraz rozwiązywaniu konfliktów między uczniami, działania edukacyjne zwiększające świadomość problematyki zagrożeń cyfrowych.
10. Wskazane jest przeprowadzenie szkolenia dla nauczycieli w ramach pomocy krzywdzonym uczniom oraz procedury "Niebieskiej Karty" w szkole.
11. Rekomenduje się podejmowanie działań motywujących w zakresie realizowania zadań przez służbę zdrowia z przemocy domowej

2) Zasadnicze potrzeby w sferze przeciwdziałania przemocy domowej.

- 1) Prowadzenie systemu informacji i edukacji w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej.
- 2) Stałe doskonalenie zasobów kadrowych; wypracowanie i wprowadzenie procedur oraz monitorowanie przemocy domowej.
- 3) Wprowadzenie spójnego systemu współpracy i koordynacji pomiędzy podmiotami działającymi na rzecz rodzin doświadczających przemocy domowej.
- 4) Stałe monitorowanie, ewaluowanie oraz inicjowanie wprowadzania koniecznych zmian

w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej, edukacja społeczna.

1. Zasoby instytucjonalne.

Na terenie Gminy Trzebiatów bezpośrednio przeciwdziałaniem przemocy domowej zajmuje się sieć instytucji:

- 1) Ośrodek Pomocy Społecznej w Trzebiatowie i działający w jego strukturach Zespół Interdyscyplinarny,
- 2) Komisariat Policji w Trzebiatowie,
- 3) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Trzebiatowie,
- 4) placówki oświatowe i opiekuńczo - wychowawcze
- 5) Placówka Żandarmerii Wojskowej w Trzebiatowie,
- 6) Organizacje pozarządowe,
- 7) Trzebiatowski Ośrodek Kultury,
- 8) placówki wsparcia dziennego,
- 9) Prokuratura Rejonowa w Gryfiach,
- 10) Sąd Rejonowy w Gryficach,
- 11) Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Gryfiach,

ROZDZIAŁ III.

CZĘŚĆ PROGRAMOWA

1. Założenia Programowe

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Trzebiatów na lata 2024 - 2028 jest dokumentem opracowanym na podstawie Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030. Głównymi założeniami przedmiotowego programu są: systematyczność czyli wielopoziomowe przeciwdziałanie, kompleksowość czyli wieloaspektowe rozpatrywanie problematyki i efektywność realizacji celów. Interdyscyplinarność działań ujętych w ramy sprawnie funkcjonującego systemu, ukierunkowanego na wsparcie i ochronę osób doświadczających przemocy, edukację i pomoc w korygowaniu zachowań osób stosujących przemoc domową, edukację kadr instytucji zaangażowanych w przeciwdziałanie przemocy domowej oraz szeroko ujętą edukację społeczeństwa.

Podstawą działań systemowych są założenia, iż przemoc domowa jest przestępstwem, a najważniejsze jest bezpieczeństwo osoby doznającej przemocą i zatrzymanie przemocy. Bez realizacji wyżej wymienionych założeń pomoc jest zazwyczaj nieskuteczna. Pojedyncza instytucja nie jest w stanie skutecznie rozwiązywać problemu przemocy domowej. Nieodzowna jest interdyscyplinarność pracy w tym zakresie poprzez ścisłą współpracę, łączenie działań, przepływ informacji, określenie wspólnego celu oraz przewidywanie efektów. Interdyscyplinarność jest podstawą skuteczności w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.

Ponadto wzrost świadomości społecznej powinien przyczynić się do zapobiegania przemocy domowej, umożliwić szybsze reagowanie, a także spowodować, że osoby stosujące przemoc będą odczuwać brak akceptacji dla swoich działań, co znacznie zwiększy skuteczność w jej zapobieganiu oraz łagodzeniu jej następstw.

2. Analiza SWOT.

Mocne strony	Słabe strony
---------------------	---------------------

<ul style="list-style-type: none"> - dobrze przygotowana i stale podnosząca swoje kompetencje kadra instytucji realizująca zadania na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej, - dostępna oferta bezpłatnego poradnictwa dla osób doznających przemocy domowej, - działalność Zespołu Interdyscyplinarnego i grup diagnostyczno – pomocowych, - możliwość korzystania z programu korekcyjno – edukacyjnego, - możliwość uzyskania wsparcia asystenta rodziny, - funkcjonowanie grupy wsparcia dla osób doznających przemocy domowej, -systematyczne upowszechnianie wiedzy i informacji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej, - realizacja programów profilaktycznych, - współpraca pomiędzy przedstawicielami jednostek/instytucji w zakresie podejmowania działań interwencyjnych i pomocowych, - znajomość środowiska lokalnego. 	<ul style="list-style-type: none"> - niewielkie zaangażowanie przedstawicieli ochrony zdrowia w realizacji zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej, - brak lokalnych organizacji pozarządowych realizujących zadania wspierania osób doznających przemocy, - brak pomocy psychiatrycznej zabezpieczającej pomoc dzieciom doznającym przemocy, - małe zainteresowanie rodziców /opiekunów uczestnictwem w przygotowanych prelekcjach, warsztatach i spotkaniach, - brak chęci korzystania z istniejących narzędzi pomocowo – wspierających adresowanych do rodzin pozostających w kryzysie, - duży odsetek spraw z zakresu przemocy domowej umarzany przez organy ścigania
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> - zwiększająca się świadomość społeczeństwa dotycząca zjawiska przemocy domowej i problematyki uzależnienia, - interdyscyplinarny charakter działań w ramach procedury „Niebieskiej Karty” - cykliczne kampanie informacyjno – edukacyjne - uprawnienia Policji dotyczące izolacji osoby stosującej przemoc domową, - prowadzony monitoring rodzin dotkniętych lub zagrożonych przemocą domową 	<ul style="list-style-type: none"> - zbyt niskie kary w stosunku do osób stosujących przemoc domową i przeciągłość postępowań, - wykorzystywanie procedury „Niebieskiej Karty” w procedurach okołorozwodowych, - wzrost agresywnych zachowań wśród małoletnich, - bezradność i bierność rodzi w rozwiązywaniu własnych problemów i kryzysów, - wzrastająca liczba rodzin wymagająca wsparcia interdyscyplinarnego

3. Cele, kierunki działań i wskaźniki Programu.

CEL GŁÓWNY

Ograniczenie skali zjawiska przemocy domowej oraz wzmocnienie skuteczności działań podejmowanych w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej

CELE SZCZEGÓŁOWE

I Cel. Zwiększenie działań w zakresie ochrony osób doznających przemocy domowej i rozszerzenie dostępności pomocy	
Kierunki działań	Wskaźniki
<ol style="list-style-type: none"> 1) Aktywna działalność Zespołu Interdyscyplinarnego, 2) Utworzenie i funkcjonowanie grup diagnostyczno-pomocowych, 3) Realizowanie procedury „Niebieskie Karty”, 4) Prowadzenie poradnictwa specjalistycznego dla osób doznających przemocy domowej, a także prowadzenie pracy socjalnej, 5) Realizowanie programów terapeutycznych dla osób doznających przemocy domowej, 6) Opracowywanie i realizowanie indywidualnych oraz grupowych działań edukacyjnych, które są kierowane do osób doznających przemocy domowej, 7) Zapewnienie bezpieczeństwa osobom doświadczającym przemocy domowej poprzez np. zapewnienie schronienia, udzielenie pomocy finansowej i rzeczowej, 8) Upowszechnianie informacji w zakresie możliwości i form uzyskania pomocy w szczególności: medycznej, psychologicznej, pedagogicznej, prawnej, socjalnej, zawodowej i rodzinnej, 9) Zapewnienie sprawnego systemu współpracy służb we wdrażaniu procedury z art. 12a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej, 	<ul style="list-style-type: none"> • liczba spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego, • liczba inicjatyw ZI, • liczba powołanych grup diagnostyczno-pomocowych, • liczba wniosków o poszerzenie gdp • liczba interwencji związanych z przemocą domową, • liczba założonych Niebieskich Kart, • liczba dzieci zabezpieczonych w trybie art.12a, • liczba przeprowadzonych konsultacji specjalistycznych w Punkcie Porad. Specjalistycznego, • liczba osób korzystających z poradnictwa specjalistycznego, • liczba osób doznających przemocy korzystająca z poradnictwa prawnego, psychologicznego i terapeutycznego w PIK, • liczba rodzin, która uzyskała pomoc finansową, • Liczba zamieszczonych informacji na stronie internetowej, • Liczba rozpowszechnianych materiałów informacyjnych,

10) Publikowanie na stronie internetowej OPS Trzebiatów informacji o lokalnym systemie pomocy i wsparcia osób uwikłanych w zjawisko przemocy domowej.	
II Cel. Zwiększenie skuteczności programów dla osób stosujących, a także podejrzanych przemoc domową	
Kierunki działań	Wskaźniki
1) Motywowanie i kierowanie osób stosujących przemoc do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych lub psychologiczno-terapeutycznych, 2) Prowadzenie rozmów z osobami nadużywającymi alkoholu i stosującymi przemoc domową, 3) Informowanie o konsekwencjach stosowania przemocy domowej, o możliwościach podjęcia leczenia lub terapii dla osób stosujących przemoc domową, 4) Kierowanie wniosków do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w sprawie zastosowania obowiązku podjęcia leczenia odwykowego w związku z nadużywaniem alkoholu, 5) Wypracowanie standardów monitoringu po zamknięciu procedury Niebieskie Karty (art. 9h ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej).	<ul style="list-style-type: none"> • liczba osób skierowanych do programu korekcyjno – edukacyjnego, • liczba uczestników programu korekcyjno – edukacyjnego, • liczba osób, które ukończyły program • liczba zawiadomień z art. 66c do Sądu o nierealizowanie powyższego programu, • liczba zakończonych procedur NK, • liczba sankcji prawnych związanych ze zgłoszeniem o braku realizacji programu ed.-kor. • Liczba prowadzonych procedur zobowiązania do leczenia odwykowego przez GKRPA wobec osób stosujących przemoc, • Liczba prowadzonych monitoringów przez gdp,
III Cel. Zintensyfikowanie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.	
Kierunki działań	Wskaźniki
1) Prowadzenie badań nad zjawiskiem występowania przemocy w środowisku lokalnym, np. ankiety, diagnozy, 2) Realizacja programów i zajęć edukacyjnych oraz profilaktycznych z zakresu	<ul style="list-style-type: none"> • liczba opracowanych raportów, ankiet dotyczących zjawiska przemocy domowej, • liczba kampanii i akcji, w których uczestniczyła Gmina Trzebiatów, • liczba przeprowadzonych programów, warsztatów z udziałem

<p>przemocy i cyberprzemocy,</p> <p>3) Podnoszenie wiedzy i świadomości społeczności lokalnej w zakresie zjawiska przemocy domowej, np. poprzez kampanie,</p> <p>4) Promowanie wzorów rodzicielstwa wolnego od krzywdzenia i zaniedbywania np. szkoła dla rodziców,</p> <p>5) Zabezpieczenie pomocy socjoterapeutyczna dla dzieci,</p> <p>6) Podnoszenie wiedzy społeczności lokalnej na temat przemocy domowej poprzez upowszechnianie materiałów edukacyjno-informacyjnych, w tym na temat przemocy ekonomicznej i cyberprzemocy oraz innych zagrożeń ze strony nowoczesnych technologii komunikowania,</p> <p>7) Rozpowszechnianie informacji o instytucjach udzielających pomocy w sytuacjach doświadczania przemocy domowej,</p> <p>8) Prowadzenie działań profilaktycznych dotyczących zapobiegania przemocy domowej.</p>	<p>dzieci i młodzieży/ liczba uczestników,</p> <ul style="list-style-type: none"> • liczba zorganizowanych spotkań, pogadanek, warsztatów i prelekcji dla rodziców i mieszkańców / liczba uczestników, • liczba zajęć socjoterapeutycznych prowadzonych poza placówkami oświatowymi/ liczba uczestników, • liczba rozpowszechnionych informacji, ulotek, broszur z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej i miejsc udzielania pomocy.
<p>IV Cel. Zwiększenie poziomu kompetencji przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej w celu podniesienia jakości i dostępności świadczonych usług</p>	
Kierunki działań	Wskaźniki
<p>1) ustalenie potrzeb szkoleniowych kadr, w tym członków zespołów interdyscyplinarnych oraz grup diagnostyczno-pomocowych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej,</p> <p>2) Zapewnienie dostępu do szkoleń podnoszących kwalifikacje zawodowe,</p> <p>3) Systematyczne prowadzenie szkoleń dla wszystkich przedstawicieli podmiotów, podejmujących działania na rzecz rodzin doznających przemocy domowej (w tym szczególności</p>	<ul style="list-style-type: none"> • liczba przeprowadzonych szkoleń, • liczba uczestników szkoleń, • liczba supervizji i innych form wsparcia radzenia sobie ze stresem i wypaleniem zawodowym/ liczba uczestników, • liczba zakupionych i udostępnionych materiałów edukacyjnych dla pracowników pracujących w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej.

<p>zadbanie o sferę psychiczną pracowników poprzez szkolenia z zakresu radzenia sobie ze stresem, motywacji, a także przeciwdziałania wypaleniu zawodowemu),</p> <p>4) Zapewnienie dostępu pracownikom zaangażowanym w przeciwdziałanie przemocy domowej dostępu do specjalistycznej literatury, materiałów edukacyjnych.</p>	
---	--

4. Monitoring, sprawozdawczość i źródła finansowania Programu

• Monitoring i sprawozdawczość

Monitorowanie realizacji Programu odbywać się będzie w oparciu o sprawozdawczość podmiotów zaangażowanych w jego realizację. Sprawozdania lub informacje z realizacji celów Programu podmioty przekazują do dnia 31 stycznia każdego roku do Ośrodka Pomocy Społecznej w Trzebiatowie lub Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Trzebiatów na lata 2024 – 2028 będzie monitorowany przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Trzebiatowie i Zespół Interdyscyplinarny w Trzebiatowie. Monitorowanie programu odbywać się będzie w oparciu o sprawozdawczość i informacje podmiotów zaangażowanych w jego realizację.

Przewodniczącym Zespołu Interdyscyplinarnego do dnia 31 marca przekazuje Radzie Miejskiej w Trzebiatowie sprawozdanie z realizacji Programu za rok poprzedni, pozwalające ocenić stan realizacji celów i wskaźników Programu.

Przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego do dnia 31 marca będzie przekładał Burmistrzowi Trzebiatowa sprawozdanie z działalności Zespołu za rok poprzedni.

Ewaluacja programu pozwoli na dostosowanie form wsparcia do potrzeb i problemów istniejących w Gminie Trzebiatów.

• Przewidywane rezultaty Programu

- systematyczne diagnozowanie zjawiska przemocy na terenie Gminy Trzebiatów,
- wzmocnienie i upowszechnienie działań edukacyjnych i profilaktycznych,
- podniesienie świadomości i wrażliwości społecznej,
- zabezpieczenie stałego dostępu do bazy informacyjnej dotyczącej pomocy specjalistycznej
- podniesienie kwalifikacji i wzmacnianie kompetencji osób zajmujących się świadczeniem

wparcia na rzecz osób doznających i stosujących przemoc domową,

- zabezpieczenie pomocy i ochrony dla osób doznających przemocy, w tym dzieci,
- zintensyfikowanie i podniesienie jakości i zakresu działań w stosunku do osób stosujących przemoc,
- zminimalizowanie aktów przemocy w środowisku lokalnym

- **Finansowanie Programu.**

Program będzie finansowany ze środków budżetu Gminy Trzebiatów, oraz środków pozabudżetowych pozyskanych z innych źródeł w tym budżetu państwa.

Opracowanie Programu :

Zespół Interdyscyplinarny i Ośrodek Pomocy Społecznej w Trzebiatowie.